

HELSINGBORG

Kulturförvaltningens verksamhetsplan 2022

Kulturnämnden

Innehållsförteckning

Förvaltningschefen inleder.....	3
Nämndens uppdrag.....	4
Sammanfattning av nuläget.....	4
Nämndens inriktning och mål	5
Målbild.....	6
Prioriterade områden	6

Förvaltningschefen inleder

Bästa medarbetare, det går mot höst, men det våras. Våras för livs levande konst- och kulturupplevelser, biblioteksbesök, kulturskolektioner och skapande möten. I skrivande stund (slutet av augusti) har jag just hämtat min biljett till en söndagskonsert under årets upplaga av den internationella Pianofestivalen på Dunkers kulturhus och Konserthuset. Aldrig trodde jag väl att en biljett till en konsert skulle kännas så speciell, så värdefull. Men det gör den, och det hänger naturligtvis samman med de senaste 18 månadernas i det närmaste totala avsaknad av fysiska, levande kulturupplevelser. Jag håller hårt i biljetten för rätt vad det är kan den fara iväg med ännu en våg i denna ytterst osäkra pandemitid.

Ändå envisas jag med att säga att det våras och att vi går mot en successiv öppning av den fysiska, levande kultursektorn. Det måste vi våga tro på och det är också utifrån den ståndpunkten denna verksamhetsplan för verksamhetsåret 2022 är formulerad. Det vi har att planera för i våra verksamheter är således en omstart och nystart för de levande publika mötena. Stora som små. Det är ett mycket viktigt fokus nu i höst och under 2022.

Parallellt med detta har vi på vårt bord implementeringen av Kulturprogrammet och ett antal mål och uppdrag i övrigt från våra politiska uppdragsgivare.

Så hur gör vi för att mäkta med allt detta med bibehållen styrka och engagemang, och med en god arbetsmiljö i fokus?

Hur lyckas vi med dels måluppfyllelse och uppdragens genomförande och dels ett återöppnande?

Jag menar att vi *så långt det går* bör tänka på detta som delar av en helhet, att till exempel låta uppdragen och målarbetet ske inom ramen för ett återöppnande. Som ett exempel kan bibliotekets uppdrag att göra Digidel tillgängligt för fler av Helsingborgs invånare på fler platser genomföras i samband med att biblioteken som mötesplatser alltmer öppnas upp. Vidare kan Kulturskolans uppdrag att tillgängliggöra sitt utbud i barns och ungas egen närmiljö genomföras i samband med att verksamheten åter erbjuder elevtid och öppen verksamhet i fysisk form. Likaså kan det förvaltningsövergripande arbetet med innovationer, innovativa arbetsmetoder, arbetsprocesser och H22 City Expo, som kommer kräva stora insatser från alla bolag och förvaltningar i Helsingborg, bedrivas som ett naturligt led i samtliga våra institutioners strävan efter att återfå en högt efterlängttade besökskara. Inte bara återfå, utan därtill locka invånare och tillresta som ännu inte hittat till, eller ens känner till, våra verksamheter. En hel del av våra mål och uppdrag bjuder in till det, och därför är situationen med kulturlivets återöppning en unik möjlighet att under verksamhetsåret 2022 utveckla våra verksamheter och återigen befästa deras centrala, avgörande roll i det fria, demokratiska samhället.

Som sagt: Det våras!

Max Granström, kulturdirektör

Nämndens uppdrag

Kulturnämndens uppdrag är att utveckla och främja kulturupplevelser, kunskap och bildning som bidrar till nya insikter, reflektion och god livskvalitet.

Sammanfattning av nuläget

De övergripande trender och tendenser som präglat de senaste åren består. Men det grundackord som satts av en av de största kriserna för samhället och kulturlivet sedan andra världskriget, medför att vi som förvaltning behöver tolka om dem och placera dem i skenet av pandemin och vägen ut ur den. Här följer, i ett koncentrat, några av centrala iakttagelser vi har att förhålla oss till i verksamhetsplaneringen, med vidhängande kort analys av vad vi behöver ha i åtanke för att hantera dem:

1. Det finns ett stort intresse för *upplevelser* av alla slag. Hela idén med en stor del av kulturförvaltningens verksamhet är att få invånarna att träffas och tillsammans ta del av upplevelser, kunskap och information i en tillgänglig miljö med gott bemötande och hög servicenivå. Med pandemin följer sociala begränsningar som påkallas av risken för fortsatt smittspridning. Det kan även när smittspridningsrisken avtagit finnas en kvardröjande tvekan och försiktighet bland invånarna kring deltagande i publika, sociala sammanhang. Kulturförvaltningen behöver återuppta sin levande, fysiska publika verksamhet med hög grad av flexibilitet utifrån pandemins fortsatta förmodade nyckfullhet och föränderlighet. Förvaltningen behöver vara i nära dialog med sin publik kring frågor om säkerhet i samband med att verksamheterna återöppnas, för att återupprätta en positiv och trygg miljö för kulturupplevelser bland sina besökare.
2. Intresset för *eget skapande* är även det stort, både bland amatörer och professionella, och genom de många digitala verktyg som utvecklats på området. Inom till exempel fotografering och bildkonst i övrigt, produktion och publicering av text, filmskapande och musikproduktion, har de tekniska och praktiska trösklarna för det egna skapandet minskat väsentligt. Med det sagt har förutsättningarna för kollektivt skapande försämrats väsentligt under pandemin. En näraliggande trend med motsvarande utmaningar är intresset för *involvering i utformningen av kulturlivet*. Precis som är fallet med upplevelser (se ovan) är nyckelorden för kulturförvaltningen flexibilitet och dialog med användarna när det gäller återgången till ett mer fysiskt utbud. Parallellt med det finns som sagt en mycket spännande utvecklingspotential i det digitala utbudet.
3. Under de senaste åren har inom den offentligägda kulturverksamheten *en rörelse utåt* i kommunen kunnat noteras, bland annat till följd av uppdrag och mål riktade till biblioteksverksamheten och Kulturskolan. Rörelsen sammanfaller med en förväntan i samtiden på en mer tillgänglig, individualiserad och specifikt anpassat samhällsservice, vilket också omfattar kultur- och kunskapsutbudet. Ambitionen sträcker sig även till att kulturförvaltningen börjat inta en aktiv roll när staden planerar *utvecklingen av nya och befintliga stadsdelar* och boendemiljöer.
4. Den offentliga *ekonomin* har belastats under pandemin. Det är svårt i nuläget att ha en bestämd uppfattning om vad detta kommer att innebära för den offentligfinansierade kultursektorn när vi går mot ett återöppnande, men det är inte osannolikt att förhållandevis hårda prioriteringar mellan olika delar av den offentliga sektorn kommer drivas fram. Det kan påverka de ekonomiska förutsättningarna för både vårt fria och institutionella kulturliv, som i så stor omfattning är helt beroende av offentlig finansiering. Kulturförvaltningen äger inte frågan om grundfinansieringen, men med det sagt kan mycket göras för att genom klok förvaltning, effektiviseringar och verksamhetsutveckling skapa rörligt finansiellt utrymme inom de ramar som ges. Detta värdeskapande arbete har etablerats systematiskt med framgång i förvaltningen de senaste åren och kommer även framgent vara centralt för förvaltningens fortsatta positiva utveckling.
5. Utöver de nämnda ekonomiska rambetingelserna står vi inför stora, komplexa *samhällsutmaningar*, såsom polarisering i samtalsklimatet, otrygghet i stadsmiljön och välfärdssamhällets klimatavtryck. Det här är faktorer som försvårar vår resa mot ett mer hållbart samhälle, socialt, miljömässigt och ekonomiskt. Vi i staden, tillsammans med aktörer inom offentlig sektor, civilsamhället, näringsliv och akademi, samverkar både generellt och specifikt inom detta område. Förståelsen har ökat bland kommunala och andra aktörer för att kulturen är viktig i stadsutvecklingen,

liksom insikten om att den med bibehållen integritet och egenvärde kan vara ett verkningsfullt instrument i till exempel trygghets-, hållbarhets- och integrationssatsningar. Kulturförvaltningen behöver även fortsättningsvis i handling visa på sin stora potential som systematisk samarbetspart i dessa utvecklingsfrågor, och sin gedigna ambition att bidra med unika mervärden härvid.

6. Den kommande *kompetensförsörjningen* är en utmaning. Det kan vara svårt att hitta rätt kompetens när flertalet av förvaltningens yrkesområden är specialiserade inom ett snävt område, samtidigt som det finns ett allt större behov av medarbetare med anpassnings- och omställningsförmåga. Kulturförvaltningen måste fortsätta våga tänka nytt i kompetensfrågor och där det är lämpligt leta efter nya slags kompetenser som kan komplettera de värdefulla befintliga på ett sätt som motsvarar de mål, uppdrag och prioriteringar som gäller framöver. I detta arbete har förvaltningen de senaste åren kommit en bra bit, men det är ett rörligt mål som kräver ständig anpassning och omprövning.

Nämndens inriktning och mål

Nämndens inriktning

I samverkan med andra aktörer utveckla kulturen i hela Helsingborg, i staden såväl som på landsbygden, så att den möter invånarnas behov av kulturupplevelser, kunskap och bildning där de vistas och bor samt ökar delaktigheten i kulturlivet. Detta med speciellt fokus på barn och unga.

Nämndens mål för 2022

1. Helsingborgarnas möjligheter att ta del av och delta i verksamhetens kulturutbud ska öka.

Motivering

Alla helsingborgare ska ha möjlighet att ta del av och uttrycka sig genom konst och kultur. Samtidigt är trenden att klyftorna har vuxit mellan yngre och äldre generationer, mellan stad och land samt mellan de som är födda i Sverige och de som är födda utomlands. Det här märks inte minst när det gäller skillnaden i tillgången till kulturlivet. Stadens kulturverksamheter behöver framöver arbete mer systematiskt för att motverka dessa skillnader.

Att kunna möta invånarnas olika behov av kultur där de vistas och bor samt i digital form, är en viktig del i detta arbete, och något som kan påverka upplevelsen av hur det är att leva och utvecklas här i positiv riktning. Stadens väletablerade kulturinstitutioner, och den stora kunskap som finns där, utgör en mycket viktig grundförutsättning i denna utveckling.

2. Fler formella samarbeten ska etableras inom kulturområdet i syfte att öka verksamhetens regionala relevans.

Motivering

Helsingborgs stad har under många år investerat i och utvecklat stadens infrastruktur inom kultursektorn. Helsingborg växer och som Skånes näst största stad i invånarantal möter våra kulturaktörer allt fler skåningar. Samtidigt som våra institutioner har ett kunnande och kapacitet för större åtagande i såväl regionala som nationella perspektiv, behöver staden utveckla sitt samspel med andra relevanta aktörer.

I grund och botten karakteriseras det moderna kulturlivet av en ständig strävan efter det nya. Många kreativa processer beskrivs gärna som utforskande och innovativa. Framgångar hittas ofta i kunskapsdelning som appliceras tvärsektoriellt och finner ny funktionalitet. I ett sådant sammanhang är det av avgörande vikt att den egna kompetensen inte bara är känd, utan även tillgänglig för utbyte, så att även den egna verksamheten tillförs ny kunskap, attraktivitet och relevans.

3. Förutsättningarna för konstnärligt skapande och professionell produktion inom kulturområdet ska förbättras.

Motivering

En offensiv och relevant kulturpolitik erbjuder möjligheter till kulturkonsumtion samtidigt som det stimulerar till kulturproduktion. Det finns ett stort intresse från invånarna att producera kultur; ett förhållande som på olika sätt slår igenom i hela västvärlden. Det ligger i stadens kulturpolitiska uppdrag och intresse att göra detta möjligt, inte minst för grupper som saknar tradition och tillgång till redskap och förutsättningar. I synnerhet gäller detta barn och unga, men behoven är tydliga i alla åldersgrupper livet igenom.

Utan spets ingen bredd; amatörkulturen behöver förebilder och inspiration. Inom ramen för framtagandet av stadens Kulturprogram 2021–2024 flaggar flera professionella kulturutövare och aktörer om ett behov av förstärkt infrastruktur med avseende på nätverk och plattformar i staden. Både för att kunna stanna kvar och verka men också för att kunna rekrytera kreativ kapacitet till Helsingborg. En starkt etablering av kulturella och kreativa näringar kräver insatser, men är en avgörande förutsättning för att vidmakthålla en skapande, pulserande stad.

Målbild

Helsingborgs stad har som målbild att 2022 vara en av Europas mest innovativa städer. Förvaltningens målbild är att kulturlivet ska vara det finmaskiga nät som bär upp hela Helsingborg.

Liknelsen vid ett nät syftar till att peka på kulturens bärande och stödjande roll, men också dess skyddande och täckande. Historiskt sett har kultur- och kunskapsverksamheterna i stor utsträckning bedrivits vid dess institutioner. För att förverkliga målbilden om kulturen som ett finmaskigt nät i *hela* Helsingborg kommer det att krävas att förvaltningen lägger kraft på att flytta ut mer av sin verksamhet i staden, dess stadsdelar, de kringliggande samhällena och landsbygden i kommunen. En sådan förändring kräver i sin tur att man prioriterar utveckling, utforskande och innovation; både i processer och i resultat. Det kommer att krävas att verksamheterna tar nya grepp, vågar samarbeta kring nya koncept med nya aktörer och på nya platser, och ger sig in i nya uttrycksformer och format.

Prioriterade områden

Kulturförvaltningen har tilldelats ett antal uppdrag i syfte att stödja förflyttningen mot de uppsatta målen. Det är naturligt att betrakta dessa som givna prioriteringar för verksamheten under 2022. Flera av uppdragen har gemensam nämnare och kan således grupperas samman till principiellt ett mindre antal prioriterade områden. Den allra mest centrala utmaningen för kulturförvaltningen är, som understrukits redan i inledningen, återupprättandet av den levande, fysiska publika verksamhet som så väsentligt försvårats sedan mars 2020. Den utmaningen genomsyrar hela verksamheten och alla dess grenar och är i så måtto något av en utgångspunkt för verksamheten, i allt vi företar oss, snarare än ett prioriterat område i den bemärkelse som tas upp nedan.

1. Digital utveckling och innovation

Flera av de uppdrag som förvaltningen och dess verksamheter har att genomföra under kommande period, har utvecklingen av det digitala som gemensam nämnare. Vi finner det bland annat i Helsingborgs biblioteks uppdrag att stärka den digitala inkluderingen genom att göra Digidel tillgängligt för fler av Helsingborgs invånare, på fler platser; i Helsingborgs kulturskolas uppdrag att tillgängliggöra verksamhetens utbud med metoder som innebär att eleverna kan nå och ta del av verksamheten i större del i sin egen närmiljö. Här ska digitala aktiviteter som komplement till fysiska träffar ses som en viktig möjlighet.

På samma sätt implicerar kulturförvaltningens generella uppdrag att öka tillgängligheten till olika kulturupplevelser för äldre och personer med funktionsnedsättning inte minst ett fokus på digitalt utbud. I samma riktning pekar kommunfullmäktiges specifika uppdrag till kulturnämnden att minska det digitala utanförskapet, med fokus på kompetenshöjande och andra insatser inom nämndens ansvarsområde.

Digital utveckling på utbudssidan ligger helt i linje med den allmänna prioriteringen av innovation som har gällt sedan ett par år tillbaka i förvaltningen. Den prioriteringen intensifieras under 2022 och då inte

minst med anknytning till H22 City Expo, där kulturförvaltningen som stark upplevelseproducent dessutom har en mycket viktig roll att spela, och som kommer att ge kulturförvaltningen en utmärkt möjlighet att visa verksamhetens stora värde och relevans för en förmodat mycket stor lokal och tillrest publik. Det ankommer också på kulturförvaltningen (liksom på övriga förvaltningar och bolag i kommunkoncernen) att redovisa hur arbetssätt och strukturer för innovationsarbete fortlever och utvecklas efter H22 City Expo.

2. Förstärkt infrastruktur för eget skapande och konstnärlig produktion

Det egna skapandets ökade relevans i kulturlivet har identifierats i nulägesanalysen ovan. Parallellt med det ser vi en förväntan på att möjligheterna till skapandet inte bara skall finnas vid de centralt placerade institutionsnaven, utan även i invånarens närmiljö. Kulturförvaltningen har redan sedan tidigare formulerat en prioritering av utvecklingen av sitt utbud och sin verksamhet utanför de traditionella institutionerna, och för 2022 består denna prioritering, men med tillägget att fokus bör ligga på utveckling och förstärkning av infrastruktur.

Inom ramen för denna prioritering finner vi bland annat kulturskolans (inklusive den numera reguljära El Sistema-verksamheten) fortsatta utbredning i kommunens stadsdelar och byar med hjälp av bland andra områdesbiblioteken, skolan, samarbetet med Fritid Helsingborg på Tryckeriet, utvecklingen av det nya IdéA på Drottninghög och förvaltningens ambitionsnivåhöjning och väsentligt förtydligade positionering i förhållande till stadens stadsdelsutvecklingsarbete (såsom t ex i relation till Östra Ramlösa, Mariastaden och Gåseback).

Men även vid de traditionella institutionerna ska förutsättningarna för eget skapande och konstnärlig produktion förstärkas under kommande period. Prioriteringen på etablerandet av ett kulturmiljö- och byggnadsvårdscentrum på Helsingborgs museer och den residensverksamhet som utvecklas med Dunkers kulturhus som utgångspunkt är strategiskt viktiga exempel på detta. Fokus på infrastruktur tjänar flera syften. Det är dels ämnat att öka tillgängligheten till skapande för så många helsingborgare som möjligt, såväl amatörer som professionella, och dels ett led i stadens ambition att ytterligare förstärka kulturverksamheternas regionala relevans.

Särskilt om prioriteringar i medarbetarskapet

Under 2022 kommer förvaltningen prioritera och premiera arbetsinsatser som innebär att medarbetaren:

1. Utför det egna uppdraget med förankring till kulturprogrammet och genom resultat och skicklighet bidrar till helheten och att verksamheten når sina mål. Bedömningen kan variera beroende på vilket specifikt uppdrag den enskilde medarbetaren har. Generellt sett prioriteras arbetsinsatser där medarbetaren:
 - leder sig själv i en tillitsbaserad styrning,
 - kommunicerar konstruktivt och är aktiv i planering och utveckling utifrån uppdraget och delar med sig av sin kompetens,
 - tar ansvar för sin del i den gemensamma arbetsmiljön och
 - står för ett värdskap och bemötande som levandegör stadens servicekultur.
2. Navigerar i förändring och har förmåga att ställa om utifrån förändrade behov och förutsättningar. Generellt sett prioriteras arbetsinsatser där medarbetaren med sitt uppdrag i fokus:
 - är med och utforskar nya arbetssätt, kulturformer och metoder,
 - är med och formar kulturen och förvaltningens utbud utifrån förändringar i omvärlden,
 - är med och skapar aktivitet utanför våra byggnader och når nya målgrupper,
 - samarbetar aktivt, internt och externt, i syfte att förbättra möjligheten för delaktighet och eget skapande för invånare och besökare,
 - arbetar med och har en öppenhet inför idéer, innovativa eller kreativa lösningar i syfte att utveckla och förbättra för invånare och besökare och

- tar tillvara på digitala lösningar i syfte att använda resurser effektivt och smart, och har förmågan att kommunicera och samarbeta genom digitala arbetssätt.